

ember 1.
megtartatni
lban, mint
gesztett s
ingatlanok
ak adatni.
toznak az
készpénz-
papirokbán

3 egyenlő
az árverés
t 15 nap
aptól szá-
kat szintén
tt, minden
verés nap-
kal együtt
lefizetni.
zletbe fog
s 27-én, a
atóságna.
ziróni,
aljbíró.

S
é-
ó.
z.

ás.

utca

áz

itva,

, fo-

rttel

adó.

niva-

8-x.15

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákbán.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 200. szám.

Kedd, szeptember 2.

A közigazgatási tantolyam megnyitása.

Nagybecskerek, szeptember 2.

Nem ünnepi pompával, nem is valami nagy hallgatóság jelenlétében nyílt meg ma délelőtt a polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében a közigazgatási tanfolyam 1902/3-ik iskolaéve.

Nem sajnáljuk e pompa, sem a fényes közönség elmaradását. Sőt örömmel konstatáljuk, hogy az ünnepleni vágyó közönség békében hagyja azokat, akik tanulni akarnak. Pedig feltételezzük, hogy a tanfolyam hallgatói tanulni akarnak, még pedig oly értelemben, mint azt mai megnyitó beszédében dr. Végh Lajos, városi fő ügyész, a tanfolyam helyettes igazgatója oly meggyőzően kifejtette.

Ez a beszéd megérdemelné, hogy minden iskolában elolvassák. Nincs abban egy felesleges frázis, egy cifra cikornya. De egy olyan Szentháromságot prédikál hallgatóink, melynek meggyőző ereje át és át kell hogy hassa mindenek szívére. A munka, a tisztesség és a hazaszeretet az a Szentháromság, melyet dr. Végh Lajos hallgatóink példányképp oda-állított s mi megvagyunk róla győződve, hogyha a hallgatók mindenkor ebben a szellemben végzik kötelességüket, melyet az előadói kar nevében dr. Végh ily át-letesző tömörséggel ajánlott figyelmükbe, akkor az iskolaév végén tanár és tanuló egyaránt meg lesznek egymással elégedve.

A közigazgatási tanfolyam mai ünnepi megnyitására tudósítónk a következőket jelenti:

Az ünnep délelőtt 10 órakor Veni Sancteval kezdődött a róm. kath. plébánia templomban, a melyen jelen volt az előadói kar dr. Végh Lajos h. igazgató vezetésével, továbbá a hallgatóság teljes számmal.

Az isteni tisztelet végeztével az előadói kar a hallgatókkal átvonult a felső kereskedelmi iskolába, a melynek rajztermében folyt le a megnyitó aktus.

A megnyitáson jelen voltak: dr. Végh Lajos, a tanfolyam h. igazgatója, dr. Vincze-hidy Ernő m. főjegyző, Zsiross Mihály főszámvéve, dr. Riesz Jakab, Ládaj Kálmán, Strósz Béla, Szilágyi Albert előadók, Knyaskó Lajos, a felső kereskedelmi iskola igazgatója, Szalay József ev. ref. és Jeszenszky Nándor ág. ev. lelkészek, dr. Várady Imre ügyvéd, ifj. Tullics György főispáni titkár, stb.

Miután az előadói kar és a hallgatóság helyet foglalt, dr. Végh Lajos igazgató a következő beszéddel nyitotta meg a tanfolyamot:

Tiszteit Uram!

A nagybecskereki községi közigazgatási iskolának 1902/903. évi tanfolyamát megnyitom. Ez annyit jelent: elszegődtünk, — tehát álljuk be a munkába! Szól ez ugy önöknek, mint nekünk előadónak. A munka, amelyre önként vállalkoztunk — mindkét félre egyformán nehéz. Nehéz önökre, mert az új studiumok egy oly tömegével kell megbirkóznunk, mely alig van arányban az alapképesítésükkel és mert legtöbb-

jének saját emberségéből önmagát kell fentartania, ami hátrányosan befolyásolja az annyira kívánatos intenzív tanulást. Reánk nézve a nehézség abban csucosodik, hogy mit, mennyit és miként tanítsunk? Ez ellenében ugyan azt vághatna valaki, hogy ott a miniszteri rendeletben előírt tananyag, tessék azt tanítani. A milyen könnyen van ez odadobva, olyan nehéz ennek a kérdésnek a megoldása, mert a szabályrendeletben csak nagy körvonalakkal van meghatározva a tananyag, úgy hogy megoldásra szoruló nyílt kérdés marad mégis az, hogy tulajdonképp abból mit, mennyit és miként tanítsunk? Olyan kérdések ezek, melyeknek megoldásánál nem annyira tudományos, mint inkább célszerűségi szempontok a mértékadók. E szempontok, melyekből kiindulva a fontos kérdések megoldásához jutunk: a tantárgy, a hallgatók alapképzettsége és a tanító. A miniszteri szabályrendeletben egymásmellé rótt tantárgyakat két csoportra merem osztani. U. m. főtárgyakra és segédanyagokra. Már e csoportosítás kész program. A cél: a főtárgyak alapos ismerete. A segédanyagok előadásának is főleg e célt kell szolgálni. Ez adja meg a keretet, amely között az előadónak mozognia szabad. Főtárgyak alatt értem azon ismeretek összességét, mely nélkül a községi jegyző a törvényes követelményeknek alaposan megfelelni nem képes. E fogalom meghatározás, persze a priori kizárja a tudományos csoportosítást. Itt a tétéles törvény és a való élet a mértékadó. És így főtárgynak minősítem: a községi közigazgatást, beleértve az állami anyakönyvek vezetését, a községi számvitelt és háztartást. A pénzügyigazgatásnak azt a részét, melyet törvény vagy törvényes gyakorlat a község feladata körébe utal. A magán- és büntetőjog köréből főleg a kézbesítési ügyet, a községi bíráskodást, az örökösödési eljárást és a nyomozási „utasítás“-t. A katonai ügyigazgatást és végül a közigazdaság igazgatás fő-elvei mellett ama közigazdasági törvényeinket, melyeknek kiszolgáltatása a községi közigazgatás szerveire van bízva. Ezek mellé sorakoznak a segédanyagok, melyeket épenséggel nem tartok mellékeseknek, ép úgy, mint a mester nem nélkülözheti műve megalkotásánál a segédeket, akként szükségesek e tárgyak a mi művünk betetőzéséhez. Így első sorban a tétéles magánjog, mely annyira átszővi, keresztülhatja a közigazgatás minden rétegét, mint például a falevelet az erek, melyek nélkül a közigazgatás fája sem létezni, sem erőre kapni nem volna képes. Hasonlóképp segéd-tárgynak tartom a közjogot és büntetőjogot, melyeknek ismerete nem öncél, hanem meg egyrészt csak eszköz a főtárgyak megértéséhez, addig másrésztől lényegesen hozzájárulnak a községi jegyző jogi intelligenciájának emeléséhez. Nem akar ez a felosztás teljes lenni, csak az irányokat jelöli. Mert az előírt tananyag minden tárgyának van több-kevesebb főrésze, melyet ép az előadónak kell kihámozni. Ezek az irányok kell hogy vezessék az előadókat a tananyag előadásánál. A főtárgyaknál az intenzivitás. A pozitív, a vérré vált tudás megkövetelése; a segédanyagoknál a főcél szolgáló legszükségesebb ismereteknek közvetítése, nehogy a födolog rovására túltengjen a kevésbé szükséges, a sok lényegtelen. Mert meg-eshetik, hogy a hallgató a sok fától nem fogja meglátni az erdőt. A második szempont a hallgatók alapképzettsége, amelynek megfigyelése annak a kérdésnek a megoldásához vezet bennünket, hogy miként tanítsunk? Az egyetemi módszer ép olyan hiba volna, mint az elemi. A hallgatók — különösen az átmeneti időszakot tartva szem előtt — az elméleti, sőt általában a rendszeres tanulástól már rég elszoktak. A gyakorlati téren működtek. Az előadó bele kell hogy élje magát az ő gondolatvilágába. Ahol az elmélet tanítása szükséges — pedig rendszerint szükséges — ott gyakorlati példákkal törekedjék azt megvilágítani; áttetszővé, egyszerűvé, közönséssé tenni. E téren már itt-ott segítőtársa is akad az előadónak némelyik tan-

könyvben, amelyekből a tanításnak helyes módszerét megismerheti és követheti.

Végül a tanító is lényegesen hozzájárul annak, az egyaránt fontos kérdés felismeréséhez, hogy mennyit tanítsunk? A tanító a legerősebb kerékkötője a mi iskoláinknak. Nevezhetném Akhilles sarkának. Egy rövid esztendő és annyi tudomány, annyi új ismeret! Ez szükséges, az hasznos, emez szép. Mind jó volna tudni. Hatalmasan csábítja az előadót. Pedig a helyes arány felismerése leronthatja minden munkánkat. Egy triviális hasonlat bevilágítja e kérdést. A jófajta pástétom, vagy a tüzes tokaji bor mértékletesen adagolva kitűnő hatású, több a kelleténél meg-rontja a szervezetet, károsabb a semminél. Tehát a tananyag pástétomából csak annyit, amennyit az egy év megemészteni képes. Sok tanulmány, még több tapasztalat és alapos gyakorlati érzék kell ahhoz, hogy ki tudjuk hámozni a lényegét, amelynek tudására kell helyeznünk a fősúlyt. Hisz amit a községi közigazgatás vezetőjének feltétlenül tudni kell önmagában is oly nagy hal-maza az ismereteknek, hogy azt megoldani — megengedem, hogy egyébként üdvös és szép, de feltétlenül nem szükséges ismeretekkel, veszélyes. Veszélyessé teszi a tanító rövidsége.

Ebből az előadótársainak szóló intelem-ből, az önök részére is levonom a tanul-ságot. A tanító rövid volta önökre, e tan-folyam hallgatóira fokozott kötelezettségeket ró. Ki kell magukat szakítani abból a világ-ból, amelyben eddig éltek. Le kell vetközni az urhatnamságot, a léhaságot, a könnyelműséget, a Patopál uram elveit, melyeknek a mi falusi levegőnk annyira kedvez. Kötelezettség, lanka-datlan szorgalom és becsületes munka legyenek a vezényszavak. És ezenkívül, amire szintén fősúlyt helyezek, a tisztesség, a jellem és a haza-szeretet. Ezek oly nélkülözhetetlen kellekei a községi jegyzőnek, mint maga a tudás. Egyike a másika nélkül értéktelen. Semmire se becsülöm a tudást, ha az a becsületességgel és a haza szer-etével nem párosul. És jól vessék az emlékeze-tükbe, hogy ott, ahol hijját fogom látni a tiszt-eségnek, az erkölcsnek és a hazafiságnak, nem fog segíteni a vizsgákon tanusított készség, mert ezt a tudást, főleg a községi közigazgatásra, eminenter károsnak tartom, mert közhelylyé vált már az a mondás: amilyen a jegyző, olyan a község. Ennek az iskolának pedig a községi közigazgatás javítása adott életet. És én minden örömmel azon leszek, hogy ez az iskola, a mi iskolánk, e hiva-tásának megfelelően. Kérem önöket saját érdekük-ben, hogy bennünket e törekvésünkben, vagyis kötele segünk teljesítésében minden erejükkel, legjobb tudásukkal támogassanak.

A beszédet a hallgatóság lelkes éljenzés-sel fogadta, amelynek elhangzásával Zsiross Mihály, Torontálvarmegye főszámvéveje mondotta el tartalmas székfoglaló értekezését a számvitel-ről és rendszeréről.

A tanulságokban gazdag értekezést szintén megéljenzették, a mire Szilágyi Albert előadó ismertette a tanfolyam fegyelmi szabályzatát.

Ezzel a megnyitás véget ért s a hallgatóság az előadói kar lelkes éljenzésével szétoszlott.

Az előadások holnap délután 3 órakor kez-dődnek.

A kiegyezés. A kiegyezési tárgyalást ezen a héten folytatják Budapesten. Mint félhivatalosan jelentik, e célból e héten Körber osztrák mi-niszterelnök a kiegyezésben érdekelt miniszterek-vel és szakelőadókkal Budapestre jön.

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok 599-73.22

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruházati
cikkeket leszállított árak mellett árusítom.

KOVÁCS • GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

Torontálvármegye virilistáinak névjegyzéke.

A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjai névjegyzékének kiigazításához szükséges adóhivatali kimutatások beérkezvén, az 1886. évi XXI. t.-c. 25. §-ának rendelkezéseire képest azok folyó évi szeptember hó 2—10 bezárólag a főjegyzői irodában közszemlére tétettek. A kimutatásokat bárki betekinthesi s észrevételeit ugyan ezen idő alatt d. e. 9—2 óráig beadhatja. Az igazoló választmány folyó évi szeptember hó 11—15. tartja üléseit. Azok, akik az 1886. évi XXI. t.-c. 26. §-ában megjelölt kettős adóbeszámítás kedvezményére igényt tartanak, ebbeli jogigényeiket az igazoló választmány jegyzőjénél, Szilágyi Albert megyei aljegyzőnél szóval vagy írásban folyó évi szeptember hó 15-ének déli 2 óráig jelentsék be, mert ennek elmulasztása esetén ezen kedvezménytől az 1903. évre eselenek.

A verseci kiállítás látogatottsága. A verseci kiállítást számosan látogatták úgy a városból, valamint a vidékről. Eddig 17 ezer emberrel többet tekintették meg a szép kiállítást s a rendezők most már biztosra veszik, hogy a kiállítás haszonnal fog végződni. Legtöbben (4509-en) Szent István napján nézték meg a kiállítást.

Megjött az eső. A sok panasza, hogy szomjas a föld, az éjjel végre megjött a várvárt eső. Nem valami nagy eső, melytől a hátramaradt kukorica váratlan növésnek indulna, de elég arra, hogy a már-már tűrhetetlenné vált kánikulát kellemes szeptemberi meleg váltsa fel s talán arra is, hogy a fonyadásnak indult szőlő ismét feléledjen. Elégedjünk meg egyelőre ennyivel.

A baja-báttaszéki hid. Ismeretes, hogy Tolnavármegye közönsége legutóbbi közgyűlésén a baja-báttaszéki áthidalás ügyében kimondta, hogy a baja-báttaszéki hid kiépítése érdekében fölratot intéz a kereskedelmi miniszterhez és az összes érdekelt törvényhatóságokhoz, valamint a kereskedelmi- és iparkamarákhoz, oly értelemben, hogy a hid kiépítésének költségei a beruházási költségre vonatkozó törvényjavaslatba fölvétesenek; egyúttal pedig fölkéri a vármegye országos képviselőit, hogy a hid kiépítése érdekében a képviselőházban hathatósan közreműködjenek. Ez a határozat méltán lelkes visszhangot keltett az egész országban, mert ezen helyes közlekedésügyi politikánk szempontjából eminens fontosságú forgalmi intézmény létesítése szorosán és válthatatlanul egybefügg országunk majdnem két harmadrészenek forrón óhajtott anyagi fölvirágzásával és föllendülésével. A tolnamegyei intéző körök most azon fáradoznak, hogy a nevezett ügyben országos értekezletet hívjanak egybe.

Szegénységi bizonyítványok és a tandíjmentesség. Az iskolaév küszöbén a rendőrségnek erősen meggyűlt a dolga a szegénységi bizonyítványokkal. A kevésbé tehetősek valóságos ostromolták a rendőrséget szegénységi bizonyítványokért, hogy gyermekeikért ne kelljen tandíjat fizetni. Ilyenformán élénken jellemzi a viszonyokat, ha konstátáljuk, hogy a rendőrség egy hét alatt hatszázötven szegénységi bizonyítványt adott ki tandíjmentességre.

Megégett kis leány. Szauder Lászlóné nagybecskereki asszony tegnapelőtt megbizta szomszédjának 10 éves leánykáját Klein Terézt, hogy rakjon konyhájában tü et. Minden gyereknek tetszik az ilyen megbiztatás, tehát a kis Klein Teréz is nagy buzgalommal gyújtogatta a fát. Egyszerre azonban a ruhájába kapott a láng s mire segítségére siethettek, oly súlyosan összeégett hogy tegnap meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Vadászati bérlet. A Módos község határában gyakorolható vadászati jogot a folyó hó 24-én megtartott nyilvános árverésen hat évre Kiszely Kálmán dr. módosi ügyvéd vette hasznóba évi 300 koronáért (az eddigi bérlet 186 koronát fizetett). A bérlet a jövő év február 1-én kezdődik.

Tolvaj cigány. Grobarov Dusan nevű cigány Farkasdon Schubica Szvetozártól ellopott két lovat és kocsit és azzal elhajtott egy szintén farkasdi asszonyhoz, ahol bizonyos ürügyekkel kiesalt magának 50 koronát és ezzel a szerzeménnyel Nagybecskerekre jött. Farkasdi községétől nyert telefon értesítés útján azonban rendőrségünknek tudomására jutott a dolog s nyomozást indított. A kocsit és lovat meg is találta egy helybeli koresmában és már vissza is adta tulajdonosának, a cigánynak azonban nyoma veszett.

Tolvajbanda a kaszárnyában. A nagy-kikindai kaszárnyában egy idő óta igen sok mindenféle tárgy tűnt el, részben a kincstár tulajdonát képező ruhaneműekből, részben egyes katonák és tisztak tulajdonából. A most megtartott vizsgálat aztán meglepő dolgokat hozott napfényre

és kiderítette, hogy a laktanyában valóságos tolvajbanda működik, mely minden hozzáférhető raktárt megdézsmál és a lopott tárgyakat a laktanya közelében lakó kétes hírű nőknél helyezi el. A vizsgálat a tettesek közül négyet nyomozott ki, mindmegannyi közhuszár, több mint bizonyos azonban, hogy még sokkal többen vannak a bűntársak s most ezek ellen indult meg a legszigorubb nyomozás.

Irodalom és művészet.

*** Gyulai Pál nyugalomban.** Bevégzett, kezen egész pályának nemes alkotására ragyog a királyi elismerés fényes, meleg sugara, a mivel a hivatalos lap jelenti Gyulai Pál egyetemi professzornak a jól megérdemelt nyugalomba vonulását. Gyulai Pál és nyugalom. Valahogy fonákul hangzik ez a hír. A perpetuum mobile megállott. A néhai Galilei híres „Eppur si muove”-ja, úgy tetszik, csöndöt mondott. Mi, a keze alatt felnőtt nemzedékek sora, alig is tudjuk elképzelni Gyulai Pált igazán nyugalomban. Szerencsére nem is az egész ember tűnik el a közélet színpadáról, csak egy, igaz, hatalmas része, a tudós professzor. Így a vesztesség is, a kárvallás is az Alma Mater-re lokalizálódik, mely régi díszét, erős oszlopát veszíti benne. Tudós professzor Gyulai sokat tudott, mindenkifőlött tudta azt a nagy titkot, a mely nélkül minden tudomány holt kincs, hogy a tanítványainak igazán átadja, fiatal, fogékony lelkükbe átplántálja egészséges, erőteljes magyar szellemét, elméjének kritikai élet, a magyarság rajongó kultuszának lobogó, szent tüzeit. Hát ennek immár vége. Az évek megsokasodott terhét érezvén vállaira nehezedni, bölcs megfontolással akkor vesz búcsút a katedrától, mikor még semmi szenilis gyöngeség nem homályosítja el emlékezetét. Am azért az a kemény, meggyőződésében szilárd és bátor, bölcs kis ember továbbra is, hiszszük, szívből óhajtjuk, még évek hosszú során át megmarad a magyar közélet mindig komolyan számbaveendő, nyomatékos tényezőjének. Tisztelettel, hálával és szeretettel gondolunk rá sokoldalú pályája ezen nevezetes sorsfordulatánál s kívánjuk, élvezze derűsen, magas lelki harmóniával az öt legteljesebben megillető pályabért: otium, cum summa honore.

*** Egy horvát költő emléke.** A Zágrábi Íróegyesület tegnap Preradovic Péter horvát költő halálának 30-ik évfordulóját ünnepelte. Az egyesület díszünnepet tartott, azután a tagok kivonultak a költő szobrához és megkoszorúzták.

Sport.

+ Ló- és ügétverseny Lovrinban. A „Délvidéki földművelők gazdasági egyesülete” báró Liphay Frigyes védnöksége alatt f. évi szeptember hó 7-én és 8-án Lovrinban tartandó II-ik mezőgazdasági kiállítása alkalmával ló- és ügétversenyt rendez, melynek föltételei a következők: 1. A verseny szeptember hó 7-én (vasárnap) délután 4 órakor kezdődik, a kiállítás területén. 2. Minden résztvevő aláveti magát az alábbi verseny-szabályoknak, ugyszintén az igazgatóság és a versenybíró határozatainak. A rendezőbizottság tentartja azon jogát, hogy e szabályokon a szükséghez képest változtatásokat tegyen; ezeket az illető versenyszám megkezdése előtt közölni fogja résztvevőkkel. 3. A megállapított távolságok is megváltoztathatók. 4. A versenyek rendezése a bizottságot, a beérkezés sorrendjének megállapítása a versenybíró, óvások elbírálása és a versenyből kizárás (diszkvalifikáció) az igazgatóságot illeti meg. Mindezek saját hatáskörükben végérvényesen határoznak. 5. Minden résztvevőt egy-egy megfigyelő tart szemmel, ennek tanúsága ellenében sem jogorvoslat, sem ellenbizonyításnak helye nincs; de joga van minden résztvevőnek a számára kijelölt megfigyelőt egyszer visszautasítani; ekkor a versenybíró által kijelölt másik megfigyelő alkalmaztatik. 6. Az ügétversenynek az indulás együtt történik, lépésben. Sikerültt fehér zászlóval fogják jelezni. 7. A résztvevők helyeit sorshuzás dönti el. Az egyes szám a pálya belső (rövidebb kanyarulattal bíró) oldalán indul, a többiek számaik szerint sorakoznak. 8. A cél a tribünél, a versenybíró emelvénye előtt van. 9. Keresztezés az utolsó fordulóitól kezdve egyáltalán nem, előbb pedig csak úgy szabad, ha azáltal a többiek nem akadályoztatnak. 10. Diszkvalifikáció terhe alatt tilos ostromosattogás, kiáltás által vagy egyéb módon zavart, nyugtalanságot okozni, vagy mást a versenyben bármiként is gátolni. 11. Galopp a 2800 méteres versenyben legfeljebb háromszor, az 1600 méteresben legfeljebb kétszer van megengedve, s a ló mindannyiszor legfeljebb 15 galoppugrást tehet. 12. Diszkvalifikáció terhe alatt tilos a végéhez galoppban érkezni. 13. A tulajdonos nem köteles maga hajtani vagy lovagolni. Két birtokos lovai is összefoghatók egy fogatba. 14. A kétfoku versenyben bármely négykerékű kocsit vagy szekér, az egyfogatban kétkerekű is meg van engedve. Kétkerekű kocsikról, ugyszintén lovaglószerszámról, idejekorán érkezett megkeresésre, a rendező-bizottság gondoskodik. 15. Jelen szabályok minden áthágása kizár a verseny-

ből (diszkvalifikál). 16. Jelentkezési határidő f. é. szeptember 5-ének esti 8 órája. Bejelentendő a tulajdonos neve, foglalkozása, lakhelye, a verseny száma és minősége, valamint a lovas vagy hajtónak neve és foglalkozása.

TÁVIRATOK.

A király Pólában.

Budapest, szeptember 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pólából jelentik, hogy ő felsége a legjobb egészségben megérkezett a hadgyakorlatokra. A tervbe vett fényes fogadtatás legmagasabb kívánatra elmaradt.

Mária Valéria főhercegnő állapota.

Budapest, szeptember 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A népszerű főhercegnőről tegnap több lapban nyugtalanító hírek láttak napvilágot. Mint ma Brennerbadból sürgönyzik, a főhercegnő sokkal jobban érzi magát.

A kiegyezés.

Budapest, szeptember 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A felhivatalos Bud. Tud. jelenté, hogy a borvámklauzula nem fog fönmaradni. A lapoknak a kiegyezésről szóló egyéb híreszteléseivel valótlanak.

A kultuszminiszter Bécsben.

Budapest, szeptember 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy Wlassics Gyula kultuszminiszter ma Hágából Bécsbe érkezett.

Hajnók Imre gyászmiséje.

Budapest, szeptember 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A váratlanul elhunyt tudós lelki üdvéért ma délelőtt 10 órakor mondtak gyászmisét az egyetemi templomban a tudományos és politikai élet kitünőségeinek élénk részvéte mellett.

Véres zavargások Zágrábban.

Budapest, szeptember 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábból táviratozzák: Tegnap délután nagy tüntetés volt a szerbek ellen, amely estére véres zavargássá és rablásá fajult. A horvátok tegnap este megtámadták a szerb üzleteket. Először leszakították a szerb címtáblákat s azokat elégették, majd hozzáfogtak az üzletek kifosztásához. Tsuk szerb kereskedő üzleténél valóságos harc folyt. Tsuk az ablakból a zavargókra lövöldözött. Többen megebesültek, de a tömegnek mégis sikerült a vasfüggönyöket felfeszíteni s az üzletbe hatolni, ahol mindent összezúrtak. Hasonlóképpen kifosztották még több szerb kereskedő üzletét, Kasics szerb kávéházát pedig teljesen lerombolták. A rendőrség lanyhasága adott különösen vérszemet a zavargóknak. A zavargás csak éjjel után csillapult le. Ma reggel a hatóság hirdetemény bocsátott ki, mely szerint minden csoportosulás tilos s a kapukat hétkor, a nyilvános helyiségeket pedig kilenc órakor be kell zárni. A tegnapi zavargásoknál rendkívül sok sebesülés történt. Ma számos zavargót letartóztattak.

Mattasich-Keglevics a szerb hadseregben.

Budapest, szeptember 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy Mattasich-Keglevics kérvényt adott be a szerb hadügyminiszterhez, a melyben felajánlotta szolgálatait. A kérvényre tegnap kedvező válasz érkezett, mire Mattasich ma Belgrádba utazott.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak nagyjából szilárdak. Az idő esős. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	6.66—6.67
„ áprilisra	6.98—6.99
Rozs októberre	5.93—5.94
„ áprilisra	6.16—6.17
Tengeri szeptemberre	5.40—5.42
„ májusra (1903.)	5.35—5.36
Zab (októberre)	5.45—5.46
Zab (áprilisra)	5.75—5.76

A nagybecskereki szolgabírói hivataltól.

13240. sz. 1902.

728-3.2

Pályázat.

Kis-Torák községben 720 korona fizetéssel javadalmazott írnok-végrehajtói állásra új pályázat lévén hirdetendő, felhívják mindazokat, akik ezen állásra pályázni kívánnak, és a hivatalos nyelven kívül a román nyelvet szóval és írásban bírják, hogy felszerelt kérvényüket f. é. szeptember 15-éig alólirottán benyújtsák.

Nagybecskerek 1902. augusztus 28.

Daniel
főszolgabíró.

Az écskai uradalom jövő hó 7-én, vasárnap, az écskai kastély-istálló előtt reggel 9 órai kezdettel, csupa saját nevelésű néhány kisorolt két és három éves egyes ivaru csikót és nagyobb számfelüti igáskancát, melyek mindegyike vagy állami félvér vagy telivér ménnel lett befedezve, szabad kézből árverel és megfelelő ár és készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek azonnal átenged. A lovak addig is az uradalmi sörházistállóban megtekinthetők.

A jószágfelügyeléség.

715-3.2

Kiadó lakás.

Az Uri- és Kórház-utca sarkán egy

külön álló ház teljesen ujonnan átalakítva, nagy lakással, konyha, folyosó stb. elkülönített kerttel november 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

648-x.16

Legfinomabb

táblaszőlő

kapható dr. Brájjer Lajosnál Uri-utca 3.

708-x.7

A nagyszebeni általános takarékpénztár jelzálog-kölcsöne.

A Nagyszebeni általános takarékpénztár kölcsönöz ház- és földbirtokosoknak, ugy községeknek és egyéb testületeknek jelzálog-kölcsönöket 100-al osztható összegekben, visszafizetendő (Amortizáció) félévi részletekben (Annuitás), melyek kamat és tőketörlesztést magában foglalnak.

A) legalább 20.000 korona és azon felüli összegeknél 5¹/₂% kamattal mellet.Ezen kölcsönök törlesztési időtartama 41 vagy 35 év A visszafizetése ezen 5¹/₂%-nyi kölcsönnek tehát 82 vagy 70 félévi annuitásokban történik.

100 korona kölcsöntőke után 41 évi időtartamra a félévi annuitás (tőke és kamat) 2 kor. 96 fillér, így egész évre (tőke és kamat) 5 kor. 92 fillér (tehát 6% alól); 35 évi időtartamra 3 kor. 11 fillér, tehát egész évre 6 kor. 22 fillér;

B) legalább 4000 kor. és azon felüli összegeknél 5¹/₂% kamattal mellet.Az 5¹/₂% kamattal melletti törlesztési kölcsönök 10, 25 vagy 40 év, (azaz 20, 50 vagy 80 félévi annuitásokban visszafizethetők (amortizálандóк.)

A félévi annuitás 100 korona után kitesz:

10 évi időtartamnál (— 20 félévi annuitás) — 6 kor. 51 fillér.
25 : : (— 50 : :) — 3 : 75 :
30 : : (— 80 : :) — 3 : 19 :

C) legalább 1000 kor. és ezenfelüli összegeknél 6% kamattal mellet.

A 6% kamattal melletti törlesztési kölcsönök 15, 18, 23 vagy 32 év, (azaz 30, 36, 46 vagy 64 félévi annuitásokban visszafizethetők.

A félévi annuitás 100 korona után kitesz:

15 évi időtartamnál (— 30 félévi annuitás) — 6 kor. 01 fillér.
18 : : (— 36 : :) — 4 : 51 :
23 : : (— 46 : :) — 3 : 98 :
32 : : (— 64 : :) — 3 : 50 :

Minden kölcsön, ugy azon kölcsönök is, melyek a takarékpénztár által kiadott záloglevelek biztosítására szolgálnak, készpénzben teljes összegben kifizetendők, kivéve a kölcsöntőke utáni 1 százalékos törzsdíjnak, mely a kölcsön kifizetése alkalmával beszedetik.

Kölcsönérti kérvényekhez telekkönyvi kivonatok, valamint a felajánlott ingatlan értékének megállapítása céljából szükséges okmányok, ugymint adásvevési, bérleti és hasznabéri szerződések, házbérlőjvedelem bevallási ívek, földbirtokosoknál kataszteri birtokívek stb. mellékelendők.

Kölcsönök közvetítését eszközli:

Klein Bernát Nagybecskereken.

Telefon 67. sz.

665-10.8

I-rendű kapható
Szőlő Reitter & Oszkárnál
Nádor-utca.
724-3.3

Torontálvármegye antalfalvai járás főszolgabírájától.

10.487/I. szám. 1902.

729-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye antalfalvai járáshoz tartozó Farkasd községi segédjegyzői állás lemondás folytán megüresedett, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 800 korona évi fizetés és 120 korona lakbér élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy képesítésüket, eddigi alkalmazásukat, nemkülönben nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi szeptember hó 25-éig hozzám nyújtsák be.

Antalfalván, 1902. évi augusztus hó 30.

Lowieser,
főszolgabíró.

5594. sz. 1902.

727-3.2

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett és 720 korona évi fizetéssel rendszeresített szent-péteri községi írnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt kérvényüket f. évi szeptember hó 20-ig hozzám adják be.

Perjámos, 1902. évi augusztus hó 28-án.

Gyertyánffy s. k.,
főszolgabíró.

(P. H.)

24031. sz. 1902.

M. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet Arad állomás új fűtőházi telepén létesítendő emeletes iroda és lakóépület, továbbá emeletes laktanya és földszintes szertárépület építő munkáinak végrehajtására.

A tervek és költségvetések a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Aradon a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, az ajánlati nyomtatványok ugyanezen hivatalnál 3 korona lefizetése ellenében megszerelhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi szeptember hó 16-án déli 12 óráig nyújtandók be alólirott üzletvezetőség titkárságánál (Arad-Csanádi palota I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 fill. bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be:

Ajánlat „Arad állomás fűtőházi telepén létesítendő magas építmények építési munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1902. évi szeptember hó 15-én déli 12 óráig 6000, azaz hatezer korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak aradi gyűjtőpénztárában (Arad-Csanádi palota földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem esatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek, készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául; posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértívevénynyel adandók fel.

Aradon, 1902. augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)